

ÎNVĂȚAREA PRIN COOPERARE: EXPERIENȚA PESTALOZZI

DANIELA CĂTĂLINA FIRESCU
ȘCOALA GIMNAZIALĂ GHINDENI
JUDEȚUL DOLJ

Programul Pestalozzi, program finanțat de Consiliul Europei are ca obiectiv dezvoltarea profesională a cadrelor didactice ca răspuns la schimbările din societatea contemporană. Programul Pestalozzi se bazează pe principiile pedagogului elvețian Johann Heinrich Pestalozzi (1746-1827) și urmărește dezvoltarea profesională permanentă. Programul pune accent pe promovarea educației pentru democrație, profesorii fiind actorii principali ai societății cu rol determinant în formarea unei culturi democratice participative.

Prin implementarea acestui program, Consiliul Europei vizează o societate multiculturală capabilă să reacționeze la provocări fără să ignore valorile promovate de Consiliul Europei. Programul se desfășoară în cadrul Convenției Culturale Europene, începând cu anul 1969. Programul Pestalozzi oferă o varietate de activități de formare împărțite în trei subprograme: module pentru formarea formatorilor, școala de vară și ateliere.

În perioada 24 iunie- 3 iulie 2016 a avut loc în cadrul Academiei Bad Wildbad (Germania) a patra ediție a școlii de vară cu tema – „Diversity of learners and diversity of teachers: Learning together for a better future”, un spațiu în care s-au reunit profesori, specialiști în educație, reprezentanți ai forurilor de decizie, formatori, consilieri, cu toții interesați de diversitatea receptorilor, a generațiilor actuale și viitoare. Un aspect la fel de important l-a reprezentat diversitatea profesorilor, diversitatea abordărilor în educație, având în vedere prefacerile prin care trece statutul de profesor. Acesta nu mai este un simplu transmițător al disciplinei în care este specializat, ci trebuie să dețină sau să își formeze cunoștințe transversale, priceperi, atitudini prin care să devină un facilitator care să direcționeze procesul de învățare al elevului, dar mai ales să îi dezvolte independența în acest proces, să stimuleze creativitatea dar și spiritul autocritic. Pentru o participare activă în comunitatea școlară și ulterior în comunitatea locală elevii trebuie să învețe să observe problemele, să caute soluții, să argumenteze, să negocieze, să fie integrați în procedeele de decizie, pentru că o componentă esențială a educației este educația civică, educația pentru participare.

A patra ediție a școlii de vară a fost organizată foarte eficient, cursurile au alternat cu discuții nonformale de tipul *open space*- spațiu deschis, cu plimbări socratice, o masă rotundă cu subiecte provocatoare și participanți foarte activi, grupuri de bază, toate acestea având o structură distinctă, metode diferite dar un scop comun, de a determina pe toți cei implicați să descopere modalități, instrumente prin care să se dezvolte competențele interculturale, competențele de promovare a diversității.

Unul dintre cele mai interesante cursuri „Equity, education and... me” a oferit un exemplu practic de educație prin cooperare: rolul participanților, sarcinile, metodele, mai mult prin conținuturi și activități a schimbat viziunea asupra unor concepte văzute convențional- putere,

egalitate, echitate, identitate. Cea mai importantă componentă a reprezentat-o planul de acțiune pe care fiecare echipă participantă a trebuit să îl dezvolte la finalul cursului: cum să îi implici pe ceilalți, cum să depășești dificultățile și cum să utilizezi rezultatele pozitive din experiențe anterioare. Mulți elevi cu dificultăți în învățare au reușit să progreseze prin integrarea în clase cu învățare prin cooperare, aici se dezvoltă relații de prietenie, de ajutor reciproc, elevii se simt motivați să vină la școală, vor să fie împreună cu prietenii lor, acest tip de organizare răspunde nevoii lor de a fi acceptați, de a aparține unui grup care este apreciat. În cartea *Învățarea cooperativă în domeniul matematicii*, Roger Johnson și David Johnson observă că „, nu este nimic mai simplu decât folosirea propriilor cunoștințe în interacțiune, în cooperare cu ceilalți .”

Seminarul "Do you speak my language?" după cum o arată și titlul a fost o sesiune foarte provoatoare despre dificultățile inerente într-o comunicare și despre modalitățile de depășire a barierelor de limbaj, despre cum poți să te pierzi în traducere, despre factorii disturbatori și importanța comunicării non verbale.

Experiența Pestalozzi a fost mai mult decât un spațiu în care s-au întâlnit profesori, educatori, facilitatori a reprezentat un model de experimentare, nu de învățare a ceea ce înseamnă educație pentru democrație.

Bibliografie:

Joseph Huber, Pascale Mompoin- Gaillard (Editors), *Teacher education for change*, Strasbourg, Council of Europe Publishing, 2011.